

(Varmeforsyning)

Frederiksborggade 15  
1360 København K

Besøgsadresse:  
Linnésgade 18, 3. sal  
1361 København K

Tlf 3395 5785  
Fax 3395 5799

www.ekn.dk  
ekn@ekn.dk

**Anonymiseret**

**KLAGE FRA** [XXX]  
**OVER** Randers Kommune afgørelse af 18. marts 2013  
**OM** tilslutningspligt til Mellerup Kraftvarmeværk

**16. december 2013**  
J.nr. 1021-13-62-23  
ALP-EKN

**NÆVNETS** Nævnensformand, dommer Poul K. Egan  
**SAMMEN-** Professor, dr.jur. Jens Fejø  
**SÆTNING** Professor, cand.jur. & ph.d. Michael Gøtze  
**I SAGEN** Professor, cand.jur. & ph.d. Birgitte Egelund Olsen  
Direktør Per Søndergaard

**NÆVNETS** Randers Kommunes afgørelse af 18. marts 2013 ophæves, og  
**AFGØRELSE** sagen hjemvises til fornyet behandling.

[XXX](herefter benævnt klager) har den 3. april 2013 indbragt Randers Kommunes afgørelse af 18. marts 2013 for Energiklagenævnet. Ved afgørelsen pålagde Randers Kommune klagers ejendom tilslutningspligt til Mellerup Kraftvarmeværk a.m.b.a. (herefter benævnt værket).

#### **Sagens baggrund**

Klager bebor et enfamiliehus på adressen [XXX], [XXX].

Klager har oplyst, at 90 % af ejendommen opvarmes med fastbrændsel, solenergi og brændeovn.

Værket blev opført i 1992. Kommunen har tidligere pålagt 181 ejendomme forblivelsespligt til værket. Forblivelsespligten var midlertidig og udløb den 1. januar 2013. For at undgå en situation, hvor det er uvist, hvor mange af de 181 ejendomme, der ville forblive tilsluttet til værket, besluttede Randers Kommune på et byrådsmøde den 18. juni 2012, at der skulle udarbejdes et projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt til værket. Projektforslaget skulle omfatte alle ejendomme inden for værkets eksisterende forsyningsområde. På denne baggrund udarbejdede Randers Kommune et projektforslag af

oktober 2012 om tilslutnings- og forblivelsespligt til værket. Projektforslaget er vedlagt som bilag 1.

Projektforslaget blev sendt i høring hos de 284 berørte grundejere ved brev af 22. oktober 2012. Af høringsbrevet fremgår en vejledning om, at ejendommen kan fritages fra tilslutnings- og forblivelsespligt jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, og om mulighederne for dispensation jf. § 17. Det fremgår af sagens akter, at klager ikke fremsendte et høringssvar til kommunen, herunder oplysninger om, at klagers ejendom opvarmes med fastbrændsel, solenergi og brændeovn, og at klager er folkepensionist. Randers Kommunes byråd godkendte projektforslaget den 18. februar 2013, og kommunen traf herefter den samme dag den påklagede afgørelse. Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

”[...]

Side 2 af 16

**Pålæg om tilslutnings- og forblivelsespligt til Mellerup Kraftvarmeværk a.m.b.a.**

Byrådet har på sit møde den 18. februar 2013 godkendt projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt til Mellerup Kraftvarmeværk a.m.b.a. Dermed er der truffet beslutning om at pålægge din ejendom «adresse\_ejendom», matr. nr. «matrikelnr» Mellerup By, Mellerup tilslutnings- og forblivelsespligt til fjernvarme.

Projektforslaget har været i høring i oktober-november 2012 hos ejere af 284 ejendomme, hvoraf 181 er tilsluttet fjernvarme. Under den afsluttende vurdering af projektforslaget har Byrådet inddraget de 9 høringssvar, bemærkninger m.v., der er modtaget til projektforslaget i høringsperioden.

**Begrundelse for afgørelse**

Den 1. januar 2013 udløb den gældende binding for forblivelsespligt til Mellerup Kraftvarmeværk. For at undgå en situation, hvor det er uvist hvor mange forbrugere, der forbliver tilsluttet, har Randers Kommune udarbejdet projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt. Projektet skal medvirke til at sikre det fornødne økonomiske råderum for en fremtidig planlægning af investeringer i fx vedvarende energi. En øget tilslutning til fjernvarmeværket er med til at give et mere stabilt økonomisk grundlag for værket og derved medvirkende til, at der på sigt kan opnås lavere varmepriiser. Mellerup Kraftvarmeværk er blandt de 35 værker, der via en lempelse i lovgivningen har mulighed for at etablere biomassebaseret kedelanlæg op til 1 MW, som erstatning for den nuværende

naturgas. Anlægget forventes etableret i 2013, og forventes straks at få en positiv indflydelse på varmeprisen.

Ved beslutningen om at pålægge ejendommen tilslutnings- og forblivelsespligt er der endvidere lagt vægt på, at tilslutnings- og forblivelsespligt er en forudsætning for at fastholde muligheden for en eventuel fremtidig fusion med Verdo. En fusion kan bane vejen for ensartede varmepriser i hele Randers Kommune.

Byrådet i Randers Kommune har desuden vedtaget Klimaplan 2030, hvoraf det bl.a. fremgår, at varmforsyningen udgør en stor post i kommunens samlede energiregnskab. Ændringer i varmforsyningen er derfor et vigtigt redskab til at regulere energiforbrug og nå Klimaplanens mål for reduktion af CO<sub>2</sub>-udledning.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 3 af 16

Udbygning af fjernvarme ved afvikling af individuel varmforsyning med fx oliefyr er et af de oplagte indsatsområder. Fjernvarmeværker kan anvende en lang række forskellige brændsler og energikilder (flis, biogas, sol, vind), og kan virke som "buffer" og lagre fx vindmøllestrøm som varmt vand i perioder med meget vind. Fleksibiliteten er en vigtig parameter fremover, hvor det forventes at efterspørgslen på energiressourcer vil stige og forsyningssikkerheden fortsat vil være vigtig.

Randers Kommune har på baggrund af ovenstående udarbejdet et projektforslag om tilslutnings- og forblivelsespligt til Mellerup Kraftvarmeværk a.m.b.a. for ejendomme beliggende indenfor varmeværkets forsyningsområde.

Afgørelsen om godkendelse af projektforslaget er truffet med hjemmel i varmforsyningsloven §§ 11 og 12 og bekendtgørelse nr. 690 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg § 2.

[...].

Afgørelsen er i sin helhed vedlagt som bilag 2.

### **Klagers synspunkter og bemærkninger**

Klager finder, at Randers Kommune afgørelse af 18. marts 2013 skal ændres, således at klagers ejendom fritages fra tilslutningspligten. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

- 90 pct. af klagers ejendom opvarmes via fastbrændsel, solenergi og brændeovn

- Klager er pensionist.

### **Værkets synspunkter og bemærkninger**

Værket er ikke fremkommet med bemærkninger til sagen.

### **Randers Kommunes udtalelse til sagen**

Randers Kommune har afgivet en udtalelse til sagen og har i den forbindelse anført, at klager ikke har henvendt sig til kommunen i forbindelse med kommunens høring over projektforslaget. Kommunen er enig med klager i, at såfremt ejendommens anlæg lever op til de gældende krav for vedvarende energianlæg, er ejendommen fritaget fra tilslutningspligten, jf. tilslutningsbekendtgørelsens<sup>1</sup> 15, stk. 1, nr. 2. Kommunen ønsker dog at henlede opmærksomheden på, at når anlægget/anlæggene skal udskiftes, vil ejendommen være pålagt tilslutningspligt. Fritagelsen vil således efter kommunens opfattelse være midlertidig. Kommunen henviser herved til Energistyrelsens vejledning af 16. januar 2012 om ændrede regler i tilslutningsbekendtgørelsen. Fritagelsen vil derfor kun gælde i anlæggets/anlæggenes levetid. Klager vil endvidere efter kommunens opfattelse som folkepensionist efter ansøgning kunne få en dispensation fra tilslutningspligten, således at tilslutningspligten videreføres til den efterfølgende ejer af ejendommen.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 4 af 16

### **Retsgrundlaget for Energiklagenævnets afgørelse**

Kommunalbestyrelsens muligheder for at pålægge eksisterende bebyggelser tilslutningspligt fremgår af varmeforsyningslovens<sup>2</sup> § 12, hvoraf fremgår følgende:

”[...]

**§ 12.** Hvis det forudsættes i et godkendt projekt for et kollektivt varmeforsyningsanlæg, kan kommunalbestyrelsen bestemme, at eksisterende bebyggelse inden for en bestemt tidsfrist skal tilsluttes anlægget, bl.a. under hensyntagen til den naturlige udskiftningstakt for eksisterende opvarmningsanlæg. Kommunalbestyrelsen godkender vilkårene for tilslutningen.

Stk. 2. Klima-, energi- og bygningsministeren fastsætter efter forhandling med de kommunale organisationer regler om adgangen til at træffe bestemmelse efter stk. 1.

Stk. 3. Klima-, energi- og bygningsministeren kan fastsætte regler om, at ejere af ejendomme, der skal tilsluttes et kollektivt varmeforsyningsanlæg ifølge en beslutning efter stk. 1, kan få udbetalt en godtgørelse af kommunen og anlægget, der hver udreder

<sup>1</sup> Bekendtgørelse nr. 690 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmeforsyningsanlæg.

<sup>2</sup> Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

halvdelen. Beslutning om udbetaling af godtgørelsen og dennes størrelse træffes af kommunalbestyrelsen. Godtgørelsen fastsættes i mangel af mindelig overenskomst af de taksationsmyndigheder, der er nævnt i §§ 57-62 i lov om offentlige veje.  
[...].”

Tilslutningsbekendtgørelsen<sup>3</sup>, der er udstedt i medfør af bl.a. varmforsyningslovens § 12, stk. 2, indeholder nærmere regler om pålæggelse af tilslutnings- og forblivelsespligt. Pålæg om tilslutningspligt for eksisterende bebyggelse indebærer, at forsyningsselskabet fra forsyningstidspunktet og efter udløbet af 9-årsfristen kan pålægge ejendommens ejer at betale den tilslutningsafgift og de afgifter, som selskabet har anmeldt til Energitilsynet som gældende for de ejendomme, som tilsluttes anlægget. Forsyningsselskabet kan endvidere etablere stikledninger frem til bygningen, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan også beslutte, at ejendomme, der er pålagt tilslutningspligt, skal tilsluttes anlægget på det tidspunkt, hvor der er forsyningsmulighed fra dette, såfremt væsentlige varmeinstallationer i ejendommen skal udskiftes inden udløbet af 9-årsfristen. Tilslutningspligt indebærer ikke en pligt til at aftage varme eller til at indrette varmesystemet herpå, men alene en pligt til at betale den faste afgift og en eventuel tilslutningsafgift.

Af tilslutningsbekendtgørelsen fremgår bl.a. følgende:

”[...]

**§ 2.** Kommunalbestyrelsen kan pålægge ny og eksisterende bebyggelse tilslutnings- og forblivelsespligt til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Beslutning herom kan ikke træffes, før forudsætningerne herfor er belyst i et af kommunalbestyrelsen godkendt projekt. Beslutningen skal træffes samtidig med eller umiddelbart efter godkendelsen af projektet.

**§ 3.** Ansøgning om godkendelse af projekt om pålæg af tilslutnings-, forblivelses- eller bidragspligt til et kollektivt varmforsyningsanlæg skal være skriftlig og ledsaget af følgende oplysninger i det omfang, som er nødvendigt for kommunalbestyrelsens bedømmelse af ansøgningen:

- 1) Den eller de ansvarlige for projektet.
- 2) Forholdet til varmeplanlægningen, herunder forsyningsforhold samt lokalplaner.
- 3) Tidsplan for tilslutningen.
- 4) Fastlæggelse af forsyningsområder.

---

<sup>3</sup> Bekendtgørelse nr. 691 af 21. juni 2011 om tilslutning m.v. til kollektive varmforsyningsanlæg med senere ændringer.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 5 af 16

5) Fortegnelse over ejendomme, der ifølge projektet påtænkes knyttet til anlægget ved påbud, tilslutnings-, forblivelses- eller bidragspligt til anlægget.

6) Økonomiske konsekvenser for berørte lodsejere, herunder vilkår for tilslutning og tidspunkter for brugertilslutning m.v.

7) Eksempler på brugerøkonomi ved tilslutning til kollektiv forsyning i forhold til opvarmning med varmepumper, herunder ved forskelligt varmebehov.

8) Retsvirkninger af tilslutnings- eller forblivelsespligt.

9) Hvilke eksisterende bebyggelser der ikke kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt.

10) Dispensation.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

**§ 4.** Kommunalbestyrelsen sikrer, at grundejere, der efter projektet forudsættes pålagt tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget, underrettes skriftligt om projektforslaget med henblik på, at eventuelle bemærkninger kan blive fremsendt inden for 4 uger.

Side 6 af 16

**§ 5.** Kommunen sender grundejere, der efter projektet forudsættes pålagt tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget, skriftlig meddelelse om såvel godkendelse af projektet som beslutning om pålæg af tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt til anlægget med oplysning om klageadgang og klagefrist. Klagefristen regnes fra tidspunktet, hvor grundejeren har modtaget kommunens meddelelse.

*Stk. 2.* Kommunen sender den skriftlige meddelelse til grundejerne snarest muligt og senest 4 uger efter beslutningen om pålæg af tilslutningspligt, forblivelsespligt eller bidragspligt er truffet.

...

**§ 10.** Eksisterende bebyggelse kan kræves tilsluttet et kollektivt varmforsyningsanlæg med en frist på 9 år, jf. dog § 11, stk. 1, § 12, stk. 1, § 15, stk. 1, og § 17, stk. 1 og 2. Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om tilslutningspligt, jf. dog § 14, stk. 1.

**§ 11.** En beslutning om forblivelsespligt får virkning fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om forblivelsespligt.

*Stk. 2.* Når kommunalbestyrelsen har sendt et projekt om pålæg af forblivelsespligt i høring, kan opsigelse af en eksisterende

varmeleveringsaftale med forsyningsselskabet ikke få virkning, før kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om projektet. Opsigelsen vil dog senest få virkning 12 måneder efter projektet er sendt i høring.

**§ 12.** Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at ejendomme, der er pålagt tilslutningspligt, skal tilsluttes anlægget på det tidspunkt, hvor væsentlige varmeinstallationer i ejendommen skal udskiftes, når udskiftningen foretages inden udløbet af den i § 10 nævnte frist for tilslutning.

*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen kan træffe en afgørelse efter stk. 1, når

- 1) der er forsyningsmulighed fra anlægget eller
- 2) kommunalbestyrelsen kan henvise ejeren til midlertidigt at anvende en nærmere angiven varmeinstallation, indtil der er forsyningsmulighed fra anlægget.

*Stk. 3.* Ejendommens ejer har pligt til at anmelde udskiftning af væsentlige varmeinstallationer til kommunen, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse efter stk. 1, jf. dog § 14, stk. 2.

**§ 13.** Kommunalbestyrelsens afgørelse efter § 12, stk. 1, skal meddeles ejendommens ejer snarest muligt.

*Stk. 2.* Meddelelsen indeholder nærmere oplysninger om anmeldelsespligten nævnt i § 12, stk. 3, og om, hvorledes ejeren skal forholde sig, hvis væsentlige varmeinstallationer skal udskiftes.

**§ 14.** Hvis kommunalbestyrelsen ikke har truffet en afgørelse, som nævnt i § 12, stk. 1, og væsentlige varmeinstallationer skal udskiftes i en ejendom, kan ejeren anmelde udskiftningen til kommunen og kræve, at fristen for tilslutning efter § 10 regnes fra tidspunktet for anmeldelsen. Fristen for tilslutning efter § 10 regnes fra tidspunktet for anmeldelsen, når dette er krævet.

*Stk. 2.* En afgørelse efter § 12, stk. 1, gælder ikke for en ejendom, hvis ejer har sendt kommunen en anmeldelse efter stk. 1 med krav om, at fristen for tilslutningspligt regnes fra tidspunktet for anmeldelsen, såfremt kommunen har modtaget denne anmeldelse, inden afgørelsen efter § 12, stk. 1, er meddelt ejeren.

...

**§ 20.** Kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 2, 3 og 4 skal meddeles skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom. Beslutningen efter §§ 8, 10 og 11

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 7 af 16

skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

*Stk. 2.* Ejeren har pligt til at underrette eventuelle lejere om meddelelsen efter stk. 1.

*Stk. 3.* Kommunens meddelelse efter stk. 1 skal indeholde oplysninger om klageadgang og klagefrist, samt om retsvirkninger m.v. af kommunalbestyrelsens beslutning.

[...]”.

Visse former for bebyggelse kan ikke pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt. Det gælder blandt andet for ejendomme, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, hvor anlægget efter kommunalbestyrelsens skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af ejendommens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, hvorefter fremgår følgende:

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 8 af 16

”[...]

**§ 15.** Følgende kategorier af eksisterende bebyggelse kan ikke pålægges tilslutningspligt:

...

2) Bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumper, vindmøller, biogasanlæg, brintanlæg, komposteringsanlæg, vandkraftanlæg, træfyr eller halmfyr, og hvor anlægget – eller anlæggene tilsammen – efter kommunalbestyrelsens skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand.

...

[...]”.

Kommunen meddeler dispensation fra tilslutningspligten, hvis ejer af ejendommen er folkepensionist og opfylder de øvrige betingelser i tilslutningsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, hvorefter fremgår følgende:

”[...]

**§ 17.**

...

*Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen giver, under forudsætning af, at den pågældende ejendom er en enfamiliesejendom, efter ansøgning dispensation fra tilslutningspligt til en person, der:

1) er folkepensionist på tilslutningstidspunktet, jf. § 7, stk. 3,

2) har været ejer eller medejer af den pågældende ejendom siden det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen traf beslutning om tilslutningspligt, og

3) har haft fast bopæl på den pågældende ejendom siden det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen traf beslutning om tilslutningspligt.

...

[...].”

Energistyrelsen har den 16. januar 2012 udarbejdet en vejledning om ændrede regler i tilslutningsbekendtgørelsen. Vejledningen er offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside: [www.ens.dk](http://www.ens.dk). Af vejledningen fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Fritagelsesmuligheder for bygninger, som er indrettet med vedvarende energianlæg eller som forsynes med overskudsvarme, samt fritagelse for sommerhuse m.v. og eksisterende lavenergibygninger er uændret i forhold til den gamle tilslutningsbekendtgørelse med hensyn til påbudstypen (se dog afsnit 4.2.). Dvs. at disse bygninger ikke kan kræves tilsluttet, uanset om der er tale om et påbud om tilslutningspligt eller forblivelsespligt. For disse bygninger vil den kollektive forsyning som regel være en supplerende varmekilde. Det bør derfor være muligt for ejere af disse bygninger at opsigte varmeleverancen, f.eks. når de faste afgifter bliver for høje i lyset af, at varmen ikke bruges som primær varmekilde. Hensynet er derfor stadig relevant i forhold til disse fritagelsesmuligheder. Det bemærkes dog, at fritagelsen for bygninger indrettet med visse vedvarende energianlæg bortfalder, når anlægget skal udskiftes.

[...].”

Reglerne om pålæggelse af tilslutningspligt til ny og eksisterende bebyggelse fremgår af varmforsyningslovens § 11 og § 12. Tilslutningsbekendtgørelsen er udstedt i medfør af tidligere gældende varmforsyningslovens<sup>4</sup> § 11, stk. 2, og § 12, stk. 2. Af forarbejderne til den oprindelige varmforsyningslov<sup>5</sup>, bemærkninger til § 18 (nuværende § 11), fremgår følgende for så vidt angår pålæg af tilslutningspligt til ny bebyggelse:

”[...]

...

Efter stk. 2 kan handelsministeren fastsætte regler om, at visse kategorier af bygninger ikke skal kunne kræves tilsluttet en kollektiv varmforsyning. Det vil f.eks. kunne være rimeligt at kunne undtage bygninger, der ikke skal være konstant opvarmede, samt bygninger, der planlægges til hovedsageligt at blive opvarmet med

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 9 af 16

<sup>4</sup> Lov nr. 347 af 17. maj 2005 om varmforsyning.

<sup>5</sup> Lovforslag nr. L 206, fremsat den 5. april 1979.

vedvarende energi, idet bestemmelsen i stk. 1, ikke bør administreres, så den unødigt hindrer nyttiggørelsen af nye teknologier på opvarmningsområdet.

...

[...]”.

Af forarbejderne til den oprindelige varmemforsyningslov<sup>6</sup>, bemærkninger til § 19 (nuværende § 12), fremgår følgende for så vidt angår pålæg af tilslutningspligt til eksisterende bebyggelse:

”[...]

...

Herudover kan det komme på tale at undtage bygninger der i væsentligt omfang opvarmes ved vedvarende energi.

...

[...]”.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 10 af 16

### **Begrundelsen for Energiklagenævnets afgørelse**

#### *Ad projektforslaget*

Det fremgår af varmemforsyningslovens<sup>7</sup> §§ 11 og 12, at kommunalbestyrelsen kan pålægge eksisterende og ny bebyggelse tilslutnings- og forblivelsespligt. Disse bestemmelser overlader et meget vidt skøn til kommunen, og det er hermed i væsentligt omfang overladt til kommunen at bestemme, hvorvidt den ønsker at pålægge tilslutningspligt. Pålæggelse af tilslutningspligt er et såkaldt ”styringsmiddel” (værktøj), som kommunen kan vælge at benytte sig af som led i dens generelle varmeplanlægning, hvis kommunen f.eks. ønsker at fremme udbredelsen af kollektiv forsyning, herunder en bestemt form for kollektiv forsyning. Kommunens beslutning om pålæggelse af tilslutningspligt skal baseres på saglige hensyn, som f.eks. miljøhensyn, hensyn til varmepriisen, eller hensyn til beskyttelse af foretagne investeringer og dermed sikring af fortsat kollektiv forsyning m.v.

Varmeforsyningslovens §§ 11 og 12 indeholder dog et krav om, at pålæggelse af tilslutnings- og forblivelsespligt skal forudsættes i et godkendt projektforslag. Tilslutningsbekendtgørelsen, der er udstedt med hjemmel i varmemforsyningsloven, indeholder de nærmere regler for proceduren i forbindelse med kommunens pålæggelse af tilslutnings- og forblivelsespligt, herunder regler om kommunens godkendelse af projektforslaget, de indholdsmæssige krav til projektforslaget og høring af de berørte borgere. Tilslutningsbekendtgørelsens regler har således – med undtagelse af bekendtgørelsens §§ 15-17 om fritagelse og dispensation for visse ejendomme – i overvejende grad karakter af formelle procedureregler.

---

<sup>6</sup> Lovforslag nr. L 206, fremsat den 5. april 1979.

<sup>7</sup> Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

Det følger af tilslutningsbekendtgørelsens § 2, at en kommune ikke kan pålægge tilslutnings- eller forblivelsespligt, før forudsætningerne herfor er belyst i et godkendt projekt. Projektet skal som udgangspunkt, i det omfang som er nødvendigt, indeholde de oplysninger, der fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 3, nr. 1 – 10. Det projektforslag, som Randers Kommune i den konkrete sag har udarbejdet, indeholder oplysninger om bl.a. de ansvarlige for projektet, forholdet til varmeplangrundlaget, fastlæggelse af forsyningsområdet, en oversigt over de ejendomme, som er omfattet af projektforslaget samt oplysninger om de økonomiske konsekvenser for brugerne. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at projektforslaget indeholder de oplysninger, som i den konkrete situation er nødvendige for, at Randers Kommune kan bedømme ansøgningen om godkendelse af projektforslaget for tilslutningspligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1-10.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 11 af 16

Tilslutningsbekendtgørelsens § 4 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at grundejere, der efter et projektforslag forudsættes pålagt tilslutnings- og forblivelsespligt, underrettes skriftligt om projektforslaget med henblik på, at eventuelle bemærkninger kan blive fremsendt inden for 4 uger. Grundejere, der ifølge projektforslaget forudsættes pålagt tilslutnings- eller forblivelsespligt, skal have skriftlig meddelelse om såvel godkendelse af projektforslaget som beslutning om pålæg af tilslutnings- og forblivelsespligt med oplysning om klageadgang og klagefrist, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 5. Endvidere fremgår det af bekendtgørelsens § 20, stk. 1, at kommunalbestyrelsens beslutninger efter reglerne i bekendtgørelsens kapitel 2, 3 og 4 skal meddeles skriftligt til ejeren af den pågældende ejendom, og at beslutninger efter bekendtgørelsens §§ 8, 10 og 11 skal meddeles samtidig med meddelelsen om godkendelsen af det projekt, der belyser forudsætningerne for beslutningen.

Randers Kommune har ved brev af 22. oktober 2012 underrettet berørte grundejere, herunder Dem, om projektforslaget. Projektforslaget var ikke vedlagt brevet, men brevet indeholdte oplysning om, at ansøgningen om tilslutnings- og forblivelsespligt var offentliggjort på kommunens hjemmeside. Grundejere fik i den forbindelse 4 uger til at fremkomme med eventuelle bemærkninger til projektforslaget. De berørte grundejere har endvidere modtaget skriftlig meddelelse om projektets godkendelse og pålægget om tilslutnings- og forblivelsespligt, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 5 og § 20, stk. 1. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at kommunens behandling af projektforslaget er sket i overensstemmelse med reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen, herunder reglerne i bekendtgørelsens §§ 4, 5, og 20, stk. 1.

Som nævnt indledningsvis er kommunen tillagt et meget vidt skøn ved vurderingen af projektforslag for tilslutnings- og forblivelsespligt, og hermed hvorvidt kommunen ønsker at pålægge tilslutnings- og forblivelsespligt. Randers

Kommunens afgørelse af 18. marts 2013 om at godkende projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt er efter Energiklagenævnets opfattelse baseret på saglige hensyn, herunder miljøhensyn, mere stabilt økonomisk råderum for værket, hvilket på sigt kan betyde lavere varmepriser, og at projektet kan medvirke til opfyldelse af kommunens Klimaplan 2030.

Det er herefter samlet set Energiklagenævnets opfattelse, at Randers Kommunes behandling af projektforslaget om tilslutnings- og forblivelsespligt er sket i overensstemmelse med reglerne i tilslutningsbekendtgørelsen.

*Ad fritagelse og dispensation*

Klager har anført, at 90 pct. af klagers ejendom opvarmes via fastbrændsel, solenergi og brændeovn. Tilslutningsbekendtgørelsens § 15 bestemmer, at visse bebyggelser ikke kan pålægges tilslutnings- eller forblivelsespligt. Af bestemmelsens § 15, stk. 1, nr. 2, fremgår i den forbindelse, at bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, som eksempelvis solvarmeanlæg, varmepumper, vindmøller, biogasanlæg, brintanlæg, komposteringsanlæg, vandkraftanlæg, træfyr eller halmfyr, og hvor anlægget – eller anlæggene tilsammen – efter kommunalbestyrelsens skøn har en kapacitet, som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug til opvarmning og forsyning med varmt vand. Energiklagenævnet forstår klagen således, at klager mener, at klagers ejendom er fritaget fra tilslutningspligten efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, idet klagers ejendom opvarmes med fastbrændsel, solenergi og brændeovn.

Randers Kommune har ikke taget stilling til, om ejendommen kunne fritages fra tilslutningspligt af denne grund. Det skyldes, at klager ikke i forbindelse med Randers Kommunes behandling af sagen er fremkommet med oplysninger til kommunen om, at ejendommen opvarmes med fastbrændsel, solenergi og brændeovn. Af BBR-registeret fremgår, at ejendommen opvarmes ved eget anlæg, som benytter flydende brændsel. Kommunen har således først under sagens behandling ved Energiklagenævnet fået kendskab til de reelle, faktiske forhold i ejendommen, der gør, at det er aktuelt at tage stilling til fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2.

Det forhold, at De ikke har reageret på kommunens høringsbrev af 22. oktober 2012, fratager Dem efter Energiklagenævnets opfattelse ikke muligheden for, i den konkrete sag, at få behandlet spørgsmålet om fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2. Energiklagenævnet har ikke fundet det hensigtsmæssigt, at nævnet som 1. instans tager stilling hertil. Energiklagenævnet har herved lagt vægt på, at klager og værket fortsat skal have mulighed for at få sagen prøvet ved to instanser. Energiklagenævnet finder det derfor rettest, at Randers Kommune indhenter yderligere oplysninger i sagen og foretager vurderingen efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 12 af 16

Randers Kommune skal således som 1. instans indhente de nødvendige oplysninger og foretage en konkret vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt ejendommen er fritaget fra tilslutningspligten. Randers Kommunes afgørelse herom vil kunne påklages til Energiklagenævnet, hvis betingelserne herfor er opfyldte.

Randers Kommune skal således behandle sagen på ny. Ved denne behandling skal kommunen også iagttage følgende:

Randers Kommune har i kommunens høringssvar til Energiklagenævnet anført, at en eventuel fritagelse af klagers ejendom efter kommunens opfattelse kun vil være gældende, indtil klagers vedvarende energianlæg skal udskiftes. En fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, er således efter kommunens opfattelse tidsbegrænset til anlæggets levetid, og ejendommen vil automatisk i kraft af kommunens oprindelige pålæg være pålagt tilslutningspligt fra det tidspunkt, hvor det vedvarende energianlæg udskiftes. Randers Kommune har i den forbindelse henvist til Energistyrelsens vejledning af 16. januar 2012 om ændrede regler i tilslutningsbekendtgørelsen, hvoraf fremgår, at fritagelsen for bygninger indrettet med visse vedvarende energianlæg bortfalder, når anlægget skal udskiftes.

Dette giver Energiklagenævnet anledning til at bemærke, at det fremgår af tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, at bygninger, der er indrettet med et vedvarende energianlæg, og som kan dække mere end halvdelen af bygningens energiforbrug, ikke kan pålægges tilslutningspligt. Ejendommens ejer har i disse tilfælde et retskrav på fritagelse. I henhold til bestemmelsens ordlyd vil der således efter Energiklagenævnets opfattelse ikke kunne meddeles en tidsbegrænset eller betinget fritagelse.

Tilslutningsbekendtgørelsen er udstedt i medfør af bl.a. varmemforsyningslovens §§ 11 og 12. Det fremgår af forarbejderne til varmemforsyningslovens § 11 om pålæg af tilslutningspligt til ny bebyggelse, at bygninger, der planlægges til hovedsageligt at blive opvarmet med vedvarende energi ikke skal kunne pålægges tilslutningspligt, idet bestemmelsen ikke bør administreres, så den unødigt hindrer nyttiggørelsen af nye teknologier på opvarmningsområdet. Af forarbejderne til varmemforsyningslovens § 12 om eksisterende bebyggelse fremgår, at det kan komme på tale at undtage bygninger, der i væsentligt grad opvarmes med vedvarende energi. Varmeforsyningslovens forarbejder indeholder således ikke holdepunkter, der kan understøtte en fortolkning, hvorefter det skulle være muligt at gøre en fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, tidsbegrænset eller betinget. En sådan fortolkning har heller ikke støtte i domstolspraksis eller administrativ praksis.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 13 af 16

Energiklagenævnet finder på den baggrund, at en fritagelse efter tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, ikke kan gøres tidsbegrænset til anlæggets levetid. Ved udskiftningen af et vedvarende energianlæg, der oprindeligt har begrundet en fritagelse, vil det imidlertid være muligt at pålægge den pågældende ejendom tilslutningspligt på dette tidspunkt, hvis tilslutningsbekendtgørelsens regler (herunder § 15) i øvrigt giver mulighed herfor, og procedurereglerne i tilslutningsbekendtgørelsen følges.

For så vidt angår Energistyrelsens vejledning af 16. januar 2012 om ændrede regler i tilslutningsbekendtgørelsen bemærker Energiklagenævnet, at denne alene er udtryk for Energistyrelsens opfattelse og forståelsen af tilslutningsbekendtgørelsens regler. Energiklagenævnet er samtidig af den opfattelse, at bemærkningen i Energistyrelsens vejledning om, at fritagelse for bygninger indrettet med visse vedvarende energianlæg bortfalder, når anlægget skal udskiftes, ikke skal forstås således, der kan meddeles tidsbegrænsede/betingede fritagelser i medfør af tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, forstået på den måde, at en bygning, der er fritaget i medfør af § 15, stk. 1, nr. 2, i kraft af kommunens oprindelige pålæg automatisk vil være pålagt tilslutningspligt fra det tidspunkt, hvor det vedvarende energianlæg udskiftes. I medfør af ordlyden af tilslutningsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, må bemærkningen i Energistyrelsens vejledning nærmere forstås således, at det ved udskiftningen af et vedvarende energianlæg, der oprindeligt har begrundet en fritagelse, vil være muligt at pålægge den pågældende ejendom tilslutningspligt, hvis tilslutningsbekendtgørelsens regler (herunder § 15) i øvrigt giver mulighed herfor, og procedurereglerne i tilslutningsbekendtgørelsen følges.

Klager har endvidere anført, at klager er pensionist. Energiklagenævnet forstår klagen således, at klager mener, at såfremt klagers ejendom ikke opfylder betingelserne for fritagelse, skal klager i stedet meddeles en dispensation fra tilslutningspligten. Det følger af tilslutningsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, at kommunalbestyrelsen, under forudsætning af, at den pågældende ejendom er en enfamiliesejendom, efter ansøgning giver dispensation fra tilslutningspligt til en person, der er folkepensionist på tilslutningstidspunktet, og som har været ejer eller medejer af den pågældende ejendom siden det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen traf beslutning om tilslutningspligt, og som har haft fast bopæl på den pågældende ejendom siden det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen traf beslutning om tilslutningspligt.

Klager har ikke i forbindelse med Randers Kommunes behandling af sagen fremkommet med bemærkninger til kommunen om, at klager er folkepensionist. Energiklagenævnet har ikke fundet det hensigtsmæssigt, at nævnet som 1. instans tager stilling til, om klager opfylder betingelserne i tilslutningsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, for en dispensation fra tilslutningspligten. Ener-

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 14 af 16

giklagenævnet har herved lagt vægt på, at klager og værket fortsat skal have mulighed for at få sagen prøvet ved to instanser. Energiklagenævnet finder det derfor rettest, at Randers Kommune indhenter yderligere oplysninger i sagen og foretager denne vurdering, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 17, stk. 2. Randers Kommune skal således som 1. instans indhente de nødvendige oplysninger og foretage en konkret vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt klager opfylder betingelserne for dispensation fra tilslutningspligten efter § 17, stk. 2. Randers Kommunes afgørelse herom vil kunne påklages til Energiklagenævnet, hvis betingelserne herfor er opfyldte. Som anført ovenfor, skal Randers Kommune dog kun foretage en vurdering om dispensation efter tilslutningsbekendtgørelsens § 17, stk. 2, hvis kommunen vurderer, at klagers ejendom ikke er fritaget efter bekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2.

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Energiklagenævnet ophæver på denne baggrund Randers Kommunes afgørelse af 18. marts 2013, og sagen hjemvises til fornyet behandling i kommunen.

Side 15 af 16

#### **Energiklagenævnets afgørelse**

Randers Kommunes afgørelse af 18. marts 2013 ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 11. december 2013 og efterfølgende ved skriftlig behandling.

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnet i henhold til tilslutningsbekendtgørelsens § 22, stk. 1, jf. varmeforsyningslovens § 26<sup>8</sup>, stk. 1.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Afgørelsen offentliggøres i anonymiseret form på Energiklagenævnets hjemmeside.

---

<sup>8</sup> Lovbekendtgørelse nr. 1184 af 14. december 2011 med senere ændringer.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter tilslutningsbekendtgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. tilslutningsbekendtgørelsens § 22, stk. 5, jf. varmforsyningslovens § 26, stk. 4.

På nævnets vegne

Poul K. Egan  
Nævnnsformand

i dennes fravær og efter bemyndigelse

Henrik Chieu  
Sekretariatschef

**16. december 2013**

J.nr 1021-13-62-23

ALP –EKN

Side 16 af 16

/Annemette Lomholt Gade  
Fuldmægtig, cand.jur.